

ship in Bermuda". 10. 11. 1988 prof. Mauno Jokipii piti esitelmän 200-vuotiaasta Anjalan liitosta. 8. 12. 1988 valtiot.lis. Lauri Haatajan esitelmän aiheena oli Vaaran vuodet 1944—1948 Suomen historiassa.

Vuoden päätillaisuus oli 18. 5. 1988 Äänekoskelle Metsä-Serlan museoon järjestetty kevätretki. Bussimatalla piti apul.prof. Jorma Ahvenainen Keski-Suomen metsäteollisuuden vaiheisiin liittyvän alustuksen. Paikan päällä tutustuttiin museon järjestämisestä vastanneen Pekka Soinisen ja Jorma Ahvenaisen opastamina museon lisäksi Metsä-Serlan uuteen paperikoneeseen. 23. 10. 1988 järjestetyllä sysretkellä tutustuttiin dos., museonjohtaja Osmo Rinta-Tassin johdolla Jyväskylän kaupungin ja lähiympäristön rakennus- ja ympäristökohteisiin.

Pohjois-Karjalan Historiallinen yhdistys

Pohjois-Karjalan historiallisen yhdistyksen johtokunnassa ovat kuluneena toimikautena olleet jäseninä opetusneuvos *Aulis Koivusalo*, hum. kand. *Maarit Karttunen* ja lehtori *Mikko Pekonen*. Puhheenjohtajana on toiminut fil. tri *Olli Kaikkonen*, varapuhheenjohtajana fil. tri *Antti Laine*, rahastonhoitajana fil. kand. *Arto Nevala* ja sihteerinä fil. maist. *Kimmo Katajala*.

Yhdistyksen jäsenmäärä oli 41.

Esitelmätillaisuuksia yhdistys on järjestänyt kuluneena toimintakautena kuusi. Vuosikokouksen jälkeen 23. 2. esitelmöi Petroskoin yliopistosta prof. Leo Suni aiheesta "Glasnostin ja perestroi-

kan vaikutus Neuvostoliiton historiantutkimukseen". 22. 3. dos. Auvo Kostiaainen esitelmöi aiheesta "Miten Neuvostoliitto hyödynsi Suomesta suuren talouslaman aikana maahan tulleita siirtolaisia". Kevään viimeisessä esitelmätillaisuudessa 10. 5. jaettiin ensimmäistä kertaa historiallisen yhdistyksen stipendi ansioituneesta opinnäytetyöstä. Tällä kertaa palkittiin 1 000 markan tunnustuksella *Jari Ehrnroothin* pro gradu -esitelmä "Joukkokiihotuksesta sivistystyöhön, sosiaalidemokraattisen agitaation kehitys 1905—1913", mistä aiheesta Ehrnrooth piti myös tilaisuuden esitelmän.

Syksyn esitelmätillaisuuksien sarjan aloitti 29. 9. dos. Anssi Paasi puhumalla aiheesta "Alueellinen identiteetti maantieteen ja historian näkökulmasta". 8. 11. yhdistyksen vieraana oli Greifswaldin yliopistosta prof. Manfred Menger joka esitelmöi aiheesta "Suomen merkitys Saksan sodankäynnille toisessa maailmansodassa". Talvikauden viimeisen esitelmän piti fil. tri Oiva Turpeinen 16. 2. 1989 aiheenaan "Lastensuojelu ja väestökehitys Suomessa 1700-luvulta 1900-luvulle". Esitelmätillaisuuksissa kävi toimintakauden aikana yleisöä lähes 100 henkilöä.

Yleisarkistot

Yleisarkistojen toiminnan päämääränä on maan kulttuuriperintöön kuuluvan arvokkaan arkistomateriaalin säilyttäminen. Viranomaisten arkistotoimen hoitoa ohjaamalla pyritään rajoittamaan arkistojen kasvua ja varmistamaan tutkimuksen kannalta arvokkaan tietomateriaalin säilyminen mahdollisimman tiiviissä ja käyttökelpoisessa muodossa. Valtionarkisto,

joka on maan kansallisarkisto ja arkistoalan tutkimuskeskus, sekä maakunta-arkistot vastaanottavat ja säilyttävät viranomaisten ja yksityisten asiakirjoja sekä saattavat ne tutkijoiden ja muiden tarvitsijoiden käyttöön.

Kulunut vuosi oli valtionearkiston tutkijapalvelun kehittämisen kannalta merkittävä taitekohta. Valtionearkisto vastaanotti ensimmäiset konekoodisissa muodossa olevat asiakirjat. Kysymyksessä olivat maatilahallituksen arkistosta luovutetut maa- ja metsätalarekisterit vuosilta 1972—1974. Valtionearkiston ja Valtion tietokonekeskuksen kesken vuonna 1987 allekirjoitetun sopimuksen mukaisesti konekoodisissa muodossa olevat asiakirjat säilyttää VTKK. Näiden asiakirjojen tutkijapalvelusta vastaa valtionearkisto.

Kymmenen vuotta kestänyt rakennusvaihe Turun maakunta-arkiston kohdalla on ohi. Jo syksyllä 1986 valmistuneen lisärakennuksen lisäksi vanha maakunta-arkistorakennus on nyt peruskorjattu. Rakennuksen vihkiaisiä vietettiin maaliskuussa 1988.

Uusiin arkistomateriaaleihin (mm. konekoodisissa muodossa oleviin asiakirjoihin) liittyvät ongelmat olivat esillä elokuussa 1988 Pariisissa järjestetyssä XI kansainvälisessä arkistokongressissa, johon osallistui noin 2 000 henkilöä yli 100 maasta. Mukana oli 44 suomalaista, joista useat olivat yleisarkistoista.

Erityisesti Suomen ja Neuvostoliiton suhteita tutkivien kannalta kauan odotettu muutos aikaansaatiin lokakuussa 1988, jolloin valtionearkisto ja Neuvostoliiton arkistopäihallinto muuttivat voimassa ollutta pöytäkirjaa arkistoalan yhteistyön suuntaviivoista. Kummankin maan tutkijat voivat nyt saada käyttöönsä aiemmasta menettelystä poiketen myös vuotta 1917 nuorempia asiakirjoja.

Suomen arkistolaitoksen vaiheista autonomian ajan alusta vuoteen 1917 ilmestyi entisen

valtionarkistonhoitajan, professori *Matti Kerkkosen* kirjoittama ja valtionarkiston kustantama historiateos (228 sivua), joka ei keskity ainoastaan hallintohistoriallisiin tosiasioihin vaan pyrkii valaisemaan myös niiden ideahistoriallista taustaa. Kerkkosen teos valottaa oivallisesti myös Suomen historian tutkimuksen vaiheita.

Yleisarkistot julkaisivat kertomusvuonna Turun maakunta-arkistossa säilytettäviä arkistoja koskevan yleisluettelon (*Maakunta-arkistojen yleisluettelo II*). Tutkijapalvelun informaatiolehti *Arkistotiedote* sekä tietoja arkistoalan ja heraldisesta kirjallisuudesta valtionarkistossa sisältävä *Kirjaston uutustiedote* ilmestyivät kumpikin kaksi kertaa.

Näyttelytoiminta yleisarkistoissa oli vuoden 1988 aikana vilkasta. Valtionarkisto järjesti yhdessä Siirtolaisuusinstituutin kanssa 5.—24. 4. näyttelyn ”Delaware 350 vuotta. Suomen Amerikan siirtolaisuuden alku”. Institutum Romanum Finlandiae järjesti valtionarkistossa 2.—14. 11. näyttelyn (ja seminaarin) ”Villa Lanten tutkimus esittäytyy”. Mikkelin kaupungin juhluvuoden näyttely oli 8.—31. 3. esillä Mikkelin kaupunginkirjasto-maakuntakirjastossa. Kirjaston lisäksi näyttelyn järjestämiseen osallistuivat Mikkelin maakunta-arkisto ja Mikkelin taidemuseo. Oulun maakunta-arkistossa olivat esillä näyttelyt ”Itsenäinen Suomi 70 vuotta” (19. 11. 1987—25. 11. 1988) ja ”Ortodoksit Oulun maakunta-arkiston asiakirjoissa” (25. 11. 1988 alkaen). Turun maakunta-arkistossa oli 14. 3. alkaen nähtävänä verotuksen vaiheista kertova näyttely ”Kunnian ja omantunnon kautta”. Vaasan maakunta-arkistossa oli omien asiakirjojen lisäksi esillä näyttely ”Vaasalainen valokuvaaja Julia Widgren 1860—1900” (1. 6.—31. 8.) ja ”Asemakaavakarttoja Vaasan läänin rannikkokaupungeista” (15. 11.—31. 12.).

Valtionarkisto

Kertomusvuonna valtionarkistoon tehtiin 29 029 tutkijakäyntiä (1987: 28 100). Taloon kävi tutustumassa 71 ryhmää, joissa oli osanottajia 1 379. Asiakirjoja alkuperäisinä tai mikrofilmeinä toimitettiin tutkijasaleihin 36 909. Muualla tutkittaviksi valtionarkistosta lainattiin alkuperäisinä tai mikrofilmeinä 9 258 asiakirjaa ja muualta valtionarkistoon 962. Valtionarkistossa säilytettävien asiakirjojen perusteella tehtiin viranomaisille ja yksityisille noin 2 200 selvitystä.

Asiakirjoja valtionarkistossa oli vuoden lopussa yli 37 hyllykilometriä vuosikasvun ollessa virka-arkistoissa 169 ja yksityisarkistoissa 145 hyllymetriä. Luetteloituja karttoja ja piirustuksia valtionarkistossa oli 136 485 vuosikasvun ollessa 1 016 yksikköä. Arkistoalan keskuskirjastona toimivassa valtionarkiston kirjastossa oli vuoden 1988 lopussa yhteensä 66 340 luetteloitua nidettä (1 460,5 hm) vuosikasvun ollessa 1 559 nidettä (28 hm). Kertomusvuonna valtionarkistoon siirsivät asiakirjojaan seuraavat viranomaiset ja alaluetteluihin yksityisarkistoihin ja -kokoelmiin saatiin aineistoa talletuksina tai lahjoituksina (* = lisä l. täydennys):

Virka-arkistot: Hämeen läänin henkikirjat 1974; kansanhuoltomministeriö*, maakuntasiihteeri Toivo Castrénin asiakirjoja 1943—1944; korkeimman oikeuden AD-, VD-, RD- ja MD-akteja sekä niitä vastaavat diaarit (siirron jälkeen valtionarkistossa on AD-akteja vuoden 1959 loppuun sekä VD-, RD- ja MD-akteja vuoden 1962 loppuun); kouluhallitus, rautatiekansakoulujen asiakirjoja 1899—1923, Helsingin ylioppilasseminaarin asiakirjat 1917—1931; Lohjan seurakunta, väestörekisteriasiakirjoja 1809—1867; merenkulkuhallitus, merimieskoulujen matrikkelit 1883—1900, 1900—1910, merikoulujen oppilasluettelo 1883—1913; poliisi-piirien kirjaamis- ja arkistoryöryhmän arkisto 1980—1981; rautatie-

hallitus, hallinto-osaston asiakirjoja 1923—1955, kiertokirjeet 1911—1945, lainopillisen toimiston pakolunastusasiakirjat 1857—1944, rataosaston piirustuksia, toimisto-osaston kirjeistö 1909—1920 ja yleiset asiakirjat 1911—1946; seminaarikomitea 1918—1922; senaatin kulkulaitostoimituskunnan matrikkeli; sosialisoimiskomitea 1945—1950; sota-arkisto, saappaiden ja suksien hankinta Venäjän armeijalle 1915—1916; teollisuushallituksen sekä kauppa- ja teollisuushallituksen asiakirjoja 1918—1925; tie- ja vesirakennuslaitoksen Hämeen piiri, Hämeen Härkätien inventointikertomus 1986—1987; Uudenmaan läänin kansakouluntarkastajien arkistot 1885—1970 sekä valtakunnansovittelijain toimisto, lehtileikekokoelma 1959—1977.

Yksityisarkistot: professori Ilmari Bonsdorff (1879—1950)*; Biographica*, Georg Engeström (1895—1976), pedagogi Daniel Hilden (1787—1815), insinööri Johan Anton Nessling (1873—1919), Peder-sören Blässar-suku, Hilma Rapola, Berndt Robert Rikberg (1819—1867), Peter Axel Rikberg (1862—1937), senaatin kielenkääntäjä A. F. Ringvall, Y. F. Ringvall, kanslianeuvos A. I. Tarjanne (1866—1946), Birger Torsten Winter; pääministeri A. K. Cajander (1879—1943)*, pääministerikauden asiakirjoja; kansakoulujen ylitarkastaja Uno Cygnaeus (1810—1888)*; Donner-suku*, Kai Donnerin (1888—1935) arkistoon kirjeenvaihtoa ja muita asiakirjoja 1907—1934; Olof (1911—1987) ja Salme Eriksson*; von Essen-suku*, professori C. G. von Essenin (1815—1895) asiakirjoja; Europæus-suku*, FM, MMK Karl-Gustaf Fogelholm (s. 1904), Suomen ruotsalaisten asemaa koskevia asiakirjoja 1920—1926; Geitel-suku*; rovasti A. L. Gulin (1855—1925)*; valtionarkistonhoitaja Reinhold Hausen (1850—1942)*; Institutum Romanum Finlandiae-säätiö*, arkistoa 1976—1983 sekä professori Torsten Steinbyn asiakirjoja; ylipoliisipäällikkö Fjalur Jarva (1910—1978)*; akateemikko Eino Jutikkala (s. 1907)*; Kansallisen Edistyspuolueen eduskuntaryhmä*; kirjailija Ellen Klatt (1887—1972); MMT Ella (1890—1988) ja professori Eemeli (1887—1955) Kitunen*; Koululaisjärjestöjen ja Keskiasteen opiskelijajärjestöjen keskusliitto*; Suomen marsalkka C. G. E. Manner-

heim (1867—1951)*, Mannerheimin kirjeitä Anna Virubovalle; agronomi Martta Martimo (s. 1901)*, käsikirjoitus "Suomen karjanjalostuksen isä P. J. Bladh"; Marttajärjestö 1899—1969; Meinanderska familjearkiv; Lapin sivistysseuran sihteeri K. V. Nickul (1900—1980), arkisto 1920—1950; tasavallan presidentti J. K. Paasikivi (1870—1956)*; työmies Esko Paavilainen (s. 1938)*; professori Lennart Pinomaa (s. 1901)*; Pohjoismaisen autiotalututkimuksen Suomen jaoston arkisto 1968—1981; professori Georg Rosenqvist (1855—1931), muistiinpanoja valtiopäiviltä 1917—1918; pääjohtaja Niilo Saarnio (1901—1985)*; professori, ministeri E. N. Setälä (1864—1935)*, muistopuhe Y. J. Wichmanista 1924; Sinettikoelma*; Stenius-suku*, E. Steniusen ja P. E. Svinhufvudin kirjeenvaihtoa 1937; Stråhlman-suku*; Suomen Kuvanveistäjäliitto ry*; Suomen Sukututkimusseura*; Suomen 1920—1940-lukujen Historian Säätiö*, IKL:ää koskevaa aineistoa; Suomen Valkonauhaliitto-Förbundet Vita Bandet i Finland 1904—1970; tasavallan presidentti P. E. Svinhufvud (1861—1944)*; P. E. Svinhufvudin muistosäätiö; professori, lähettiläs J. W. Söderhjelm (1859—1931)*; insinööri Göran Tigerstedt (1903—1956), arkistoa 1916—1956; näyttelijä Elli Tompuri (1880—1962), arkisto 1902—1961; VT Fritz Wetterhoff (1878—1922)*; vuoden 1945 vaalipalvelu*, lehtileikkeitä; Yksityiskoulujen eläkekassa, arkisto 1893—1974 sekä Äviken kartano (Somero)*, kartanoa ja Someron kuntaa koskevia asiakirjoja 1858—1945.

Maakunta-arkistot

Kertomusvuonna maakunta-arkistoihin tehtiin 28 780 tutkijakäyntiä (1987: 27 935). Maakunta-arkistoihin kävi tutustumassa 179 ryhmää, joissa oli yhteensä 3 193 osanottajaa. Asiakirjoja joko alkuperäisinä tai mikrofilmeinä tuotiin tutkijasaleihin 44 822. Muualla käytettäväksi maakunta-arkistoista lainattiin alkuperäisinä tai mikrofilmeinä 6 366 asiakirjaa, muualta maakunta-arkistoihin 7 540 asiakirjaa. Maakunta-arkistoissa säilytettävien asiakirjo-

jen perusteella tehtiin viranomaisille ja yksityisille 10 735 selvitystä.

Asiakirjoja maakunta-arkistoissa oli vuoden lopussa yli 45 hyllykilometriä vuosikasvun ollessa virka-arkistoissa 1 021 ja yksityis-arkistoissa 328 hyllymetriä. Luettelotuja karttoja ja piirustuksia maakunta-arkistoissa oli 695 414 vuosikasvun ollessa 2 989 yksikköä. Maakunta-arkistojen kirjastoissa oli vuoden 1988 lopussa yhteensä 192 686 luetteloitua nidettä (3 891 hm) vuosikasvun ollessa 2 313 nidettä (48 hm). Kertomusvuonna maakunta-arkistot ottivat vastaan arkistosiirottoja seuravista virka-arkistoista ja talleuksina tai lahjoituksina aineistoa saatiin allalueteltuihin yksityis-arkistoihin tai -kokoelmiin (* = lisä l. täydennys):

Hämeenlinnan maakunta-arkisto
Virka-arkistot: Forssan yhteislyseo* 1935—1955; Hämeen läänin eteläinen vaalipiiri* 1970—1982; Hämeen läänin pohjoinen vaalipiiri* 1970—1972; Hämeen lääninhallitus* 1940—1949; Hämeenlinnan valtionverolautakunta 1920—1959; Pernajan nimismiespiiri 1804—1958; Pälkäneen seurakunta* 1829—1901; Svenska teoretiska kreaturskötareskola* 1935—1972; Tampereen tyttölyseo* 1920—1976; Tuusulan seurakunta* 1827—1909 ja Wetterhoffin kotiteollisuusopettajaopisto 1873—1964. Yksityisarkistot: Ahlbackan kartano 1773—1935; Etelä-Hämeen Tekstiiliopettajat ry. 1962—1984; Hämeenlinnan Zonta-kerho 1962—1984; Jokiläänin maamiesseuraliitto 1937—1970; Koillis-Uudenmaan väestönsuojeluyhdistys 1967—1988; kouluneuvos Vihtori Mäkelä 1918—1975 sekä Tampereen kasvatustopillinen yhdistys* 1919—1969.

Joensuun maakunta-arkisto

Virka-arkistot: Joensuun kaupungin vouti 1862—1976; Joensuun yhteiskoulu 1907—1974; Kiteen asutusneuvoja 1946—1963; Kuopion yhteiskoulu* 1920—1975 sekä VR:n eräiden Itä-Suomen asemien asiakirjoja 1800-luvun loppu-1977.

Yksityisarkistot: Enon kalastusyhdistys 1916—1950; Enon Raivaus Oy 1953—1965; Honkavaaran maa-

miesseura 1908—1962; Joensuun konserttirengas ry. 1954—1987; Esko ja Ilmi Järvelin 1960—1980-luvuilta; Heikki Kirkinen 1960—1980-luvuilta; Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kihtelysvaaran osasto 1932—1949; Närsäkkälän eläinsuojeluyhdistys 1912—1917; Penttilän Saha* 1925—1985; Uuden Suomen Turvaamiskomitean Joensuun haaraosasto 1918 sekä Viinirannan lainajyvästö 1884—1988.

Mikrofilmit: Kymenkartanon, Mikkelin, Viipurin, Kuopion ja Oulun läänien henkikirjat 1830—1860; senaatin talousosaston pöytäkirjat 1809—1820 ja hakemistot 1809—1919 (valtioneuvosto 1919); Suomen passiviraston pitäjänkirjat hakemistoinen 1848—1903, Tavinsalmen pitäjän henkilökortisto 1548—1600 ynnä valtionarkiston arkistolueteloita.

Jyväskylän maakunta-arkisto

Virka-arkistot: Jämsän kihlakunnan henkikirjoittaja* 1885—1888; Karstulan postikonttori* 1984—1985; Keski-Suomen lääninhallitus* 1951—1983; Korpilahden piirin nimismies* 1958—1965; Laukaan piirin nimismies* 1925—1976; Saarijärven piirin nimismies* 1952—1975; Äänekosken piirin nimismies* 1950—1959 ja Äänekosken seurakunta, rakennuspiirustuksia.

Yksityisarkistot: Oy August Eklöf Ab* 1906—1913; Jyväskylän NM-KY*; Jyväskylän sotaveteraanit ry. 1958—1986; Jyväskylän yliopiston henkilökuntayhdistys; säveltäjä Ahti Karjalainen*; Karjalaisseurojen Keski-Suomen piiri* 1970—1987; Keski-Suomen Ilmailijat ry.* 1960—1985; Keski-Suomen Kehitysvammaisten tuki ry; Keski-Suomen Kotiteollisuusyhdistys ry.*; Keski-Suomen Pappien Veljeysliitto 1879—1946; Keskusammattikoulujen Opettajien yhdistys ry; Koti- ja laitostalosalan Opettajat ry, Jyväskylän seudun alaosa 1947—1987; Kuhmoisten Telefooniosakeyhtiö 1902—1925; Kynsiveden Työväenyhdistys*; Johan Henrik Lagus*; Mieskuoro Sirkat* 1964—1976; Päijänteen Laiva Oy 1913—1921; Sissipataljoona kahden asiakirjoja 1939—1940; SKP:n ja SKDL:n Jyväskylän maalaiskunnan yhdistykset; Onni Tuomi*; Turveollisuusliitto; Artturi Valaskoski ja VAPO Oy.

Mikrofilmit: International Genealogical Index, Tanskaa, Islantia,

Ruotsia ja Norjaa koskevat mikrokortit.

Mikkelin maakunta-arkisto

Virka-arkistot: Harjun (Virolahti) maatalousoppilaitos 1769—1980; Karjalatousooppisto (Kuopio) 1918—1988; Korpiselän kunnan valtionverolautakunta* 1940—1946; Kotkan (Lappeenrannan ja Viipurin) piirin kansakoulutarkastaja* 1896—1930; Kuopion läänin vaalipiirin keskuslautakunta 1982; Mikkelin lääninmaanmittauskonttori* 1739—1836; Pieksämäen tuomiokunta*; Sakkolan kunnan verotoimisto* 1939—1945; Savonlinnan yhteislyseo (lyseo, reaaliyseo) 1874—1975; VR:n ratainsinöörit (Mikkeli, Kymi)* 1891—1894, 1876—1895; VR:n Terijoen—Koiviston rautatierakennuksien arkisto* 1914—1916; Viipurin lääninhallitus* 1881—1939; Vuoksenrannan kunnan esikunta* 1943—1944 ja Äyräpään piirin kansakoulutarkastaja* 1926—1938.

Yksityisarkistot: kaupunginjohtaja Ensio Häyrinen 1930—1950; Kaakkois-Karjalan Kirjapaino Oy 1920—1947; metsänhoitaja Yrjö K. Karppi* 1902—1986; Kirjallisuuspoliittinen toimikunta Itä 1971—1981; Kuolemanjärven Hatjalahden kylän talon RN:o 1:5 kartta ja maanviljelijä Matti Kuparisen talon piirustukset Käkisalmen Tenkalahden kylässä 1902; Laatokan—Karjalan maakuntaliitto/Laatonkankarjalaisten Liitto r.y.* 1904; Heinolan seminaarin johtaja Helmi Lydia Lehtonen 1878—1965; Mikkelin läänin sosiaaliturvayhdistys—1983; Mikkelin seudun Kokoomuksen Naiset ry. 1925—1986; talonomistaja Valter Pekonen 1921—1973; Pelastakaa Lapset Etelä-Savon piiri ry. 1954—1984; Anni Rinne (o.s. Jäntti) 1927—1982; Sortavalaa ja Sortavalan seminaaria koskevia kirjoituksia ja lehtileikkeitä 1880—1940; Suomen Kulttuurirahaston Kymenlaakson rahasto 1959—1988 ja Pohjois-Savon rahasto 1962—1979; Säämingin Höyryvenhe Oy 1899—1969; päätoimittaja A. A. Tulenheimo 1925—1960; piirilääkäri Lars Olof Törnwall 1907—1958; Vahvialan kunnan eri kylien ja Uudenkirkon Hämeenkyllän talojen kiinnekirjoja ja lainhuutoja sekä yksityisiä tonttipiirustuksia Viipurista 1907—1942; Viipurin arkistoyhdistys, liikelaitosten luettelot; Viipurin Linja-auto Oy:n reitit ja aikataulut kopioina 1939; Viipurin läänin maanviljelysseura* 1926—1944; Toivo T. Vuolle, Mikkelin

suojeluskuntaan koskeva käsikirjoituskokoelma 1944—1980 sekä Väinämöisen Viikate (Suistamon nuorisoseura), kotiseutuaiheisten sanojen keräys 1930—1940-luku.

Poissiiirretyt: revisiolaitoksen tarkastamat Viipurin läänintilit 1917—1945 pitkäaikaislainaksi Jyväskylän maakunta-arkistoon; Valamon luostarin arkisto 1750—1940 Uuteen Valamoon Heinävedelle; Invalidikoti Kyyhkylän kartat Vapaussodan Invalidien muistosäätiölle Helsinkiin.

Oulun maakunta-arkisto

Virka-arkistot: Kemin piirin nimismies* 1945—1970; Keminmaan kunta 1802—1936; Kiimingin seurakunta 1777—1956; Lapin läänin vaalipiiri, presidentin valitsijamiesvaalit 1982; Muhoksen seurakunta* 1853—1862; Oulun läänin vaalipiiri, presidentin valitsijamiesvaalit 1982, kansanedustajavaalit 1983; Oulun lääninvankila* 1883—1948; Oulun piirin nimismies 1935—1975; Oulun tuomiokunta* 1902—1957; Raahen maistraatti* 1786—1963; Salon tuomiokunta* 1919—1975 ja Vaasan maanjako-oikeus, Oulun lääninä koskevat asiakirjat 1917—1938.

Yksityisarkistot: Eero Eho, lehtikirjoituksia ym; Eino Jokinen* 1931—1987; Eino Jukkara*, lisää Laestadiana 7-kokoelmaan 1911—1929; Niilo ja Anna Jääliinoja, Takalon tilan asiakirjoja 1767—1925; Maunu Kannala, kirjeenvaihtoa 1933—1986; Kemi Oy, henkilöstöosasto 1933—1960, kemiallinen metsäteollisuus 1919—1960, lehtileikkeet 1949—1981, mekaaninen metsäteollisuus 1875—1960, metsäosasto 1893—1960, myyntikonttori 1890—1960, osto-osasto 1916—1959, pääkonttori 1893—1960; Kiimingin seurakunta, opettaja Hugo Aleksanteri Nikin valokuvanegatiivit (69 kpl); B. W. Kontiopää, metsänhoitaja A. W. Berghin arkisto 1864—1948; Väinö Koskisaari, masinisti Juhon Aleksanteri Forsmanin ja hänen perheensä asiakirjoja 1877—1964; Elli Lampi, vanhaa hartauskirjallisuutta; Paavo Lohvansuu, Pudasjärveä koskevia asiakirjoja; Metsäalan Tekniset ry, Kainuu 1920—1986, Kuhmo 1950—1976; Vilho Hirvelä, kirjeitä 1963—1985; Oulun Oy, metsäosaston dioja, elokuva ym; Oulun Pyrintö ry. 1904—1981; Oulun Rannikkoliikenne ry. 1946—1987; Oulun Rotaryklubi ry.* 1934—1986; Oulun sotaveteraanit ry. 1959—

1982; Oulun Yleinen Sairas- ja hautauskassa 1879—1930; Oulun Zontakerho I 1961—1986; Oulunjärven Ranta-asukkaat ry. 1969—1979; Juhon Paavola, kauppias Frans Evert Paavola ja Aarne Paavolan asiakirjoja 1890—1952; Paliskuntain yhdistys ry., Suomen Porotalouden arkisto*: Käsmä—Kallungin paliskunta 1924—1971, Lohijärven paliskunta 1904—1954, Niemelän paliskunta 1918—1959, Salan paliskunta 1965—1986; Postitelen Erä ry. 1859—1983; Sisko Pölonen, valokuvia; Hilma Räisänen*, Ilmari Kiannon ym. kirjeitä ja valokuvia 1934—1984; Hanna-Kaisa Sarvela, Heikki Sarvelan "Musiikkitoiminta Limingassa"-kokoelma*; Sirkka-Maija Simojoki, Simeliana 3*; Ebba Snellman, Snellman-suvun asiakirjoja 1851—1943; Riitta Suistola, luotsivanhempien Fredrik W. Sipilän ja F. O. Kankaan (Hailuoto) asiakirjoja 1900—1932; Ahti Toikkanen, jäljennöskirja 1700-luvun hartausym. tekstejä; Toppilan lukion 2 A ja B-luokkien tekemä historiikki Suomen itsenäisyyden 70-vuotishuhlan kunniaksi; Tuiran Rotaryklubi ry.* 1970—1985; opetusneuvos Erkki Tuomikosken arkistoa* 1887—1987 sekä Inkeri Valjus, Yrjö Valjuksen sota-aikaa koskevaa aineistoa.

Mikrofilmit: senaatin talousosaston kirje- ja anomusdiaareja sekä täydennyksiä valtionarkiston luettelokortteihin.

Turun maakunta-arkisto

Virka-arkistot: Eurajoen seurakunta* 1646—1900; Huittisten nimismiespiiri* 1912—1960; Kankaanpään veropiirin valtionverolautakunta 1921—1959; Katedralskolan i Åbo 1963—1976; Kemiön seurakunta 1679—1874; Kemiön piirin valtionverolautakunta 1920—1959; Kemiön verotoimisto 1960—1970; Kokemäen nimismiespiiri 1919—1960; Lavian verotoimisto, valtionverolautakunta 1920—1959; Maarian piirin nimismies 1917—1967; Marttilan seurakunta 1842—1979; Marttilan veropiirin valtionverolautakunta 1920—1959; Marttilan verotoimisto 1960—1965; Merikarvian veropiirin valtionverolautakunta 1921—1960; Naantalın postikonttori 1918—1985; Noormarjun veropiirin valtionverolautakunta 1921—1959; Paimion nimismiespiiri* 1913—1960; Porin kaupunginvouti* 1879—1960; Porin lyseo* 1856—1974; Porin veropiirin

valtionverolautakunta 1920—1959; Porin verotoimisto 1960—1965; Porin tyttöyseo 1880—1974; Punkalaitumen nimismiespiiri* 1950—1960; Pöytyän veropiirin valtionverolautakunta 1922—1959; Pöytyän verotoimisto 1959—1970; Raision seurakunta* 1830—1891; Rauman kaupungin veropiirin valtionverolautakunta 1920—1959; Rauman kaupungin verotoimisto 1959—1970; Rauman mlk:n veropiirin valtionverolautakunta 1920—1959; Rauman mlk:n verotoimisto 1960—1970; Svenska flickskolan i Åbo 1920—1954; Svenska fruntimmerskolan i Åbo 1864—1954; Svenska klassiska lyceum i Åbo* 1917—1974; Svenska lyceum i Åbo 1922—1945; Svenska realluceum i Åbo 1892—1909; Taivassalon verotoimisto 1960—1970; Taivassalon seurakunta 1623—1910; Turun ja Porin läänin sosiaalihuollon piiritarkastaja 1937—1971; Turun lääninvalvonta* 1931—1960; Turun kuurojenkoulu* 1904—1971; Turun läänin eteläisen ja pohjoisen vaalipiirin keskuslautakunnat* 1982; Turun ja Porin lääninhallitus* 1931—1950; Turun lennätinkonttori 1919—1977; Turun poliisilaitos* 1930—1955; Turun lääninsairaala* 1947—1955; Ulvilan veropiirin valtionverolautakunta 1920—1959; Uudenkaupungin poliisilaitos 1902—1960; Uudenkaupungin veropiirin valtionverolautakunta 1920—1959; Uudenkaupungin verotoimisto 1960—1969; Valtion merimiesammattikoulu, kl Suomen Joutsen 1961—1988; Vähärauman yhteisluseo 1965—1974; Åbo svenska flicklyceum 1955—1976 ja Åbo svenska samlyceum 1890—1976.

Yksityisarkistot: Lempi Ahlström 1907—1970; Dahlsbruks järnverk 1792—1920; Farnos-Yhtymä Oy 1965—1977; Väinö E. Hyvönen 1915—1985; Lions-Club Turku/Linna 1969—1987; Turku/Pansio 1962—1982; Lions järjestö, Europa Forum Turku 80 1978—1981; Mannerheimin Lastensuojeluliiton Naantalin osasto* 1922—1986; Uuno Muraja* 1914—1985; Oripään Työväenyhdistys ry. 1905—1975; Pomarkun Puhelin Oy 1947—1969; Raittiusyhdistys Vesa XI* 1903—1976; K. E. Rinne* 1903—1987; Urho Snellman 1914—1987; SVUL:n Satakunnan piiri ry.* 1985—1986; Thiess—Stewart-suvun asiakirjoja Liittoisten Solgårdista 1850—1986; Tuberkuloosipiirin Liitto ry. 1933—1988;

Turunmaan Ensiapu — Åbolands Första Hjälp 1962—1986; Työväen ja Pienviljelijäin Sosiaalidemokraattisen Liiton Varsinais-Suomen piiri 1958—1974; professori Yrjö Väisälä 1919—1971 sekä Biographica* ja Topographica*

Mikrofilmit: Laitilan, Maskun, Nousiaisten ja Tyrvään seurakunnat, kirkonkirjojen mikrokortit.

Vaasan maakunta-arkisto

Virka-arkistot: Alajärven piirin piirieläinlääkäri*; Alavuuden tuomiokunta (1939—) 1941—1950; Evijärven nimismiespiiri (1921—) 1930—1950; Halsuan seurakunta 1838—1938; Kaskisten raastuvanoikeus ja maistraatti (1776—) 1931—1960; Kokkolan poliisilaitos (1917—) 1931—1965, osoitekirjat 1922—1971; Kokkolan yhteislyseo 1898—1974; Kristiinankaupungin raastuvanoikeus ja maistraatti (1776—) 1931—1960; Kuortaneen henkikirjat 1939—1957; Lapuan henkikirjat 1934—1958; Lapuan apulaisnimismiehen arkisto (1920—) 1928—1952; Närpiön henkikirjat 1924—1959; Närpiön tuomiokunta, Lapväärtin käräjäkunnan varrikkoasiakirjat 1930—1955; Seinäjoen nimismiespiiri 1927—1950 (—1970); Vaasan läänin keskusvaalilautakunta, presidentin valitsijamiesvaalien asiakirjat 1982; Vaasan läänin pohjoisen vaalipiirin keskuslautakunta 1908—1922; Vaasan lääninverovirasto 1919—1960 ja Ähtärin nimismiespiiri (1900—) 1933—1959.

Yksityisarkistot: Finlands Röda Kors' Svenska Österbottens distrikt 1941—1949; R.-E. Klockars*; Kokkolan suomalaiset ry. 1893—1906; N.-E. Mattlar* 1986—1987; Molpe byarkiv; Peräseinäjoen Hakalan talon ja torpan asiakirjoja; Scoutkåren Vasa gossarna rf. 1917—1946; Södra Jungsunds byarkiv; Toimihenkilö- ja virkamiesjärjestöjen Vaasan seudun paikallisyhdistö 1964—1970; Vaasan eteläinen Rotaryklubi 1955—1986; Vaasan Huutoniemen asuntolaskenta 1919; Vaasan Pikakirjoittajayhdistys 1939—1941; Vaasan pitsitehdas, valokuvia ja mallikirja; Vaasan Rakennusmestariyhdistys 1947—1982; Vaasan Tukkauppiaiden yhdistys 1973—1988; Vasa Fotoklubb 1938—1969; Vias-Junkars vägbyggnadslag 1927—1988; Vähäkylön Kuuttilan Raution tilan asiakirjoja 1762—1816; Vörä Mäkipä Byarkiv; Österbottens Scoutdistrikt* sekä Öster-

bottens Svenska Företagarförening 1950—1983.

Mikrofilmit: Kirsti Antin, Suomen historiallinen bibliografia 1986—1988; kirkonkirjamikrofilmien täydennys, Vaasan lääni (64 rullaa); Suomen Sukututkimusseuran historiakirjakopioita; Vaasan hovioikeus. Inventarie Bok 2. 9. 1794, Berättelse 1802, matrikeli 1775—9. 9. 1986 sekä valtionarkiston arkistoluetteiloita.

Markku Leppänen/Aila Narva

Paikallis-historiallinen Toimisto

Paikallishistoriallinen Toimisto on vuoden aikana toiminut paikallishistoriallisen tutkimuksen hyväksi entiseen tapaan antamalla tieteellistä asiantuntemusta edellyttävää neuvontaa ja lausuntoja tutkimushankkeiden kaikissa vaiheissa.

Paikallishistoriallisen Toimiston johtokuntaan ovat vuonna 1988 kuuluneet fil. lis. Pekka Ahtiainen ja dos. Markku Kuisma Historiallisesta Yhdistyksestä, professorit Toivo J. Paloposki ja Pentti Virrankoski Historian Ystävien Liitosta, apul.prof. Jorma Ahvenainen ja dos. Raimo Salokangas Suomen Historiallisesta Seurasta sekä professorit Erkki Kuujo ja Pentti Laaksonen Suomen Kirkkohistoriallisesta Seurasta. Puheenjohtajana on toiminut prof. Virrankoski ja varapuheenjohtajana prof. Laaksonen. Sihteerinä on toiminut fil.kand. Marja Pohjola.

Toimiston välityksellä on tehty sopimukset Hausjärven, Ikaalisten, Ilomantsin, Jääskén kihlakunnan, Kaarinan, Keminmaan, Kotkan, Leppävirran, Porvoon, Salon, Tammisaaren, Ylistaron sekä Äänekosken ja Suolahden historioista tai niiden osista. Useita suunnitteilla olevia hankkeita on esitetty toimistolle avustetta-